

довільної уваги. На кінець 6 класу обсяг і стійкість уваги дещо зростають. Учні можна пропонувати більш за обсягом тексти для самостійного читання, складніші завдання (з більшою кількістю дій) для виконання. З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів бажано пропонувати їм самостійно створювати завдання і ставити однокласникам запитання, які стосуються вивченого теоретичного матеріалу. Така практика розвиває пам'ять і увагу в учнів та вимагає вивчення теоретичного матеріалу.

Соціокультурний підхід реалізується у широкому обсязі, але саме наповнення соціокультурної змістової лінії у нових підручниках для 6 класу майже повністю змінено, наповнено новим матеріалом (тематика текстів, види висловлювань), а орієнтовні вимоги визначено з урахуванням вимог компетентнісного підходу (учень сприймає, аналізує, оцінює прочитані чи почуті відомості й добирає та використовує ті з них, які необхідні для досягнення певної комунікативної мети; використовує українську мову як засіб формування ціннісної позиції щодо громадянського патріотизму, любові до Батьківщини й української природи, почуття гордості за свою країну, поваги до її історії, культури й історичних пам'яток, сімейних цінностей, визнання цінності здоров'я свого й інших, оптимізму в сприйманні світу; усвідомлює роль морально-етичних норм; готовий і здатний застосовувати їх відносно дорослих і ровесників у школі, позашкільному житті, вдома, суспільно корисній діяльності).

Соціокультурний підхід навчання мови у підручниках реалізується передовсім через систему інтелектуально та емоційно зорієнтованих завдань, що передбачають опрацювання спеціально дібраного дидактичного матеріалу, зокрема через систему текстів, які слугують меті оволодіння школярами національними й загальнолюдськими культурними і духовними цінностями, а також нормами, що регулюють стосунки між поколіннями, націями, сприяють естетичному й морально-етичному розвитку особистості, що забезпечує соціокультурну компетенцію.

Методи опрацювання програмових питань лексики можуть бути різними. Слово вчителя як метод теоретичного вивчення використовується в усіх випадках, коли вивчаються нові, невідомі для учнів питання лексики. Яскрава розповідь учителя дасть змогу учням зрозуміти матеріал, викличе потребу глибше вникнути в нього. Проте й бесіда може вільно застосовуватися під час опрацювання таких питань лексики, коли учні спроможні відшукати в дидактичному матеріалі виучувані категорії слів і виявити їхні характерні ознаки.

Важливе місце у вивченні мови посідає метод роботи з підручником.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, праця над лексикою в школі має велике загальноосвітнє і практичне значення. Детальне ознайомлення учнів з цим розділом сприятиме засвоєнню лексико-семантичних особливостей української мови, допоможе сформувати вміння користуватися різними типами словників. Адже від багатства активного словника залежить змістовність, яскравість і виразність усного і писемного мовлення.

Розвиток мовленнєвої діяльності і формування соціокультурної компетенції, має стати провідним завданням навчання української мови як базового предмета в загальноосвітній школі. Такий підхід допоможе сформувати якісно нову особистість у шкільній системі освіти - виховати мовця, який буде дбати про красу і розвиток мови, творитиме україномовне середовище в усіх сферах життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гудима Н. В. Лексикографічна робота на уроках української мови з вивчення запозиченої лексики / Н. В. Гудима // Педагогічна освіта: теорія і практика. – 2015. – Вип. 18. – С. 137–143.
2. Дідук-Ступ'як Г. І. Питання інтеракції в когнітивно-комунікативному контексті / Г. І. Дідук-Ступ'як // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2009. – №1. – 205 с. – С. 85 – 92.
3. Кучерук О. Соціокультурний розвиток учнів як лінгвометодична проблема /
4. О. Кучерук // Українська мова і література в школі. – 2014. – №2 (112). – 64 с. – С. 2–7.
5. Пентилюк І. С. Українська мова і література як засіб формування мовної особистості [Електронний ресурс] / І. С. Пентилюк. // Науковий вісник Донбасу. – 2013. – № 2. – 183 с. – С. 84 – 97.

Гайда Х.

Науковий керівник – доц. Грушко В.С.

СУЧАСНА ЕМІГРАЦІЯ УКРАЇНЦІВ ДО ПОЛЬЩІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ МІГРАНТІВ У ПОЛЬСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

У статті досліджені особливості міграції українського населення до Польщі. Розкриті проблеми, які спонукають громадян України на переселення саме у цю країну, на яких засадах українці працюють там, проаналізовані статистичні дані, щодо зайнятості українців у Польщі в різних галузях її економіки. Дана оцінка міжнародних взаємин між поляками та українцями у сучасній Польщі після різкого збільшення переселенців з України у цій країні.

Ключові слова: міграція, міжнародні відносини, економічна криза, соціальна адаптація.

Постановка наукової проблеми у загальному вигляді. В останні роки різко зросла міграція українців до Польщі, чому сприяють, з одного боку, важкий економічний стан в Україні, і, війна, а з

іншого, територіальна близькість Польщі, подібність мов, і, сприяння з боку польської влади. У зв'язку з чим відбувається зміна національного складу Польщі та потреба у більш уважному дослідженні розвитку міжетнічних відносин і, зокрема, між українцями та поляками у цій країні.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми переселення українців до Польщі, та особливостей їх інтеграції у нове для них соціальне та національне середовище, досліджували: Марта Ярошевич, Олексій Позняк, Ірина Єлейко, Ян Замойські, Олена Малиновська, Ірина Ольшевська.

Мета дослідження. Виявити причини великого переселення українських громадян у сусідню країну і розкрити проблеми, які постають перед ними у новому для них соціумі.

Виклад основного матеріалу. За даними найновішого опитування, проведеного 2015 року компанією GFK-Україна на замовлення Міжнародної організації з міграції (МОМ), понад 500 тис. громадян України одночасно перебувають за кордоном на заробітках. Причому 40 % – без офіційного оформлення трудових відносин. За оцінками, періодично практикують виїзди на роботу за кордон від 1,5 до 3 млн українців. Прагнуть у найближчому майбутньому знайти роботу в інших країнах понад 7 % громадян працездатного віку. За нинішніх соціально-економічних умов трудова міграція зростає. Наприклад, лише в Польщі для виконання тимчасових робіт (до 6 місяців упродовж року) 2014 року зареєструвалися 359 тис. українців, тоді як 2013-го – лише 134 тис. [6].

Дані Міністерства Праці та Соціальної Політики за перше півріччя 2014 року однозначно вказують на інтенсивне зростання інтересу українців, щодо працевлаштування у Польщі, що викликало збільшення трудових мігрантів з України більш ніж на 30% відносно першого півріччя 2013 року [1].

Оскільки громадяни Польщі шукають більш високооплачуваної роботи у країнах Західної Європи, приплив українських мігрантів, безумовно, розглядається польською владою, як позитивний аспект для функціонування економіки цієї країни, що страждає від нестачі достатньої кількості кваліфікованих працівників у різних галузях. Окрім виїзду поляків у більш заможні країни Європейського Союзу, ускладнює ситуацію для польської економіки й недостатній перелік професій, зокрема, робітничих, які можна здобути у цій країні. Такі обставини створюють передумови для міграції у заможнішу Польщу українців, які заповнюють не зайняті поляками робочі місця.

Таким чином, зростає кількість українців у Польщі, проте, поки що переважають короткострокові поїздки, метою яких є поліпшення матеріального стану сімей, що залишаються в Україні.

Польська влада розробляє закони, для полегшення легалізації українців, а також такі, які зорієнтовані на захист українців на ринку праці у Польщі. Один з яких – визначає норми заробітної плати для заробітчан з України. Так, станом на 2017 рік, збільшилась мінімальна оплата праці до 12 злотих за годину. При цьому буде проводитись контроль роботодавців, з приводу можливих порушень з їх боку, держінспекцією з питань праці. Проте, у Польщі, досі, є поширеним явищем оплачувати роботу українців нижче встановлених норм, нижче від того скільки одержують поляки за аналогічно виконану роботу, порушувати умови контракту з боку роботодавців тощо. Українців до сьогодні, дуже часто, розглядають, як дешеву робочу силу, яку можна використовувати на непривабливих для поляків роботах.

Поширене явище, коли українці у Польщі працюють понад 10 години в день (у той час, коли громадяни Польщі працюють 8 годин) [2, с.407-408].

Найчастіше українці знаходять роботу у сфері послуг, наприклад, 37,6% з них зайняті у домогосподарствах, 23,6% - у сфері ремонтно-будівельних послуг, 19,3% - у сільському господарстві. Дещо менше українців можна зустріти у готельній справі та гастрономії (у загальному 12,4%), торгівлі (7,2%) та промисловості (4,8%) [1].

При більш детальному аналізі зайнятості українців у сфері послуг, дослідження виявили, що наші громадяни у Польщі переважно виконують низько кваліфіковану роботу, таку як прибирання (61,0%), чи опікунство. Зокрема, здійснюють догляд за людьми похилого віку (47,7%), дітьми (16,1%) чи людьми з обмеженими можливостями та хронічно хворими пацієнти (8,3%) [3].

Середній дохід громадян України, які працюють у Польщі становить близько 2105 зл. Найбільше заробляють українці, які працюють у ремонтно-будівельній сфері (2729 зл.), а найменше, ті, які надають послуги по дому (1826 зл.) 4].

З одного боку, середні заробітки трудових мігрантів з України близькі до середнього заробітку в польській економіці, які за даними ЦСУ склали в 2014 році 3292 зл. бруто (що дає близько 2300 злотих на руку)[4]. Однак, для досягнення такого доходу, українці повинні працювати набагато більше, ніж громадяни Польщі.

Попри це, потік українських мігрантів до Польщі залишається високим, оскільки, у порівнянні з Україною, там можна заробити у декілька разів більше, забезпечуючи достаток собі й своїй сім'ї [5].

Значний потік українських трудових мігрантів до Польщі створює у цій, донедавна, мононаціональній країні нову ситуацію, коли доводиться людям з різними ментальними особливостями жити, працювати, взаємодіяти у соціальному житті. Тому природно, що періодично виникають певні проблеми й непорозуміння. З одного боку, значна частина поляків радо вітає українців, допомагають їм, однак існують і такі, які налаштовані упереджено до мігрантів з України.

У свою чергу українці також не однозначні у сприйнятті поляків і Польщі. У більшості своїй, українці позитивно налаштовані до нового для них соціального середовища і прагнуть якнайкраще у нього інтегруватись, намагаються чогось нового навчитись, розвивають у собі здатність дивитись на багато аспектів життя з іншого ракурсу. Однак, у силу дещо відмінних культурних стереотипів, у частини українців виникають непорозуміння з поляками та образи на них. У більшості випадків вони породжені особистими вадами поляків та українців, які можуть ними екстраполюватись на негативні оцінки іншого етносу взагалі. Очевидно, що до певної міри на такі тертя, на мікросоціальному рівні, опосередковано впливають минулі історичні конфлікти між цими народами, яким час від часу надається гіперболізоване значення у ЗМІ, кіно, літературі, освіті тощо.

У той же час, якогось помітного протистояння чи відчуженості між поляками та українцями у Польщі не спостерігається. Очевидно, це пов'язане з тим, що українці, які опинились у Польщі керуються переважно економічними інтересами й не вбачають для себе проблеми, щодо можливої своєї колонізації.

У польське суспільство та до його способу життя дуже швидко адаптуються українські студенти. Навчаючись там, вони радо заводять знайомства з поляками, знаходять серед них приятелів і друзів, вливаючись у життя польського соціуму.

За останні роки, число студентів з України, які навчаються в польських університетах, зростає швидкими темпами. За даними ЦСУ, в кінці вересня 2015 року, в університетах Польщі було зареєстровано 30,6 тис. студентів з України. Відносно до 2014 р. їх кількість збільшилася на 30,8%, а у порівнянні з 2013 р. подвоїлася [1].

Половина з них за межами навчання активна на ринку праці, велика частина з яких готові працювати (33,6%). Відповідаючи на питання про свої плани, вони висловлюють бажання, у майбутньому залишитись на постійно у Польщі (36,6%), або ж, принаймні, залишитись на певний час працювати у цій країні (32,5%). Решта планують переїхати в іншу більш забезпечену країну (22,0%). І лише невеликий відсоток (2,4%) бажали б повернутися в Україну[3].

Висновки. Протягом близько чверті століття панівна еліта України, зосереджуючись, переважно, на розбудові власного блага, призвела до занепаду національної економіки, руйнування інститутів держави, армії, і як наслідок – зuboжіння більшості населення країни. У результаті, населення України, яке у 1991 році більш ніж 90% проголосувало за незалежність, почало втрачати віру у спроможність побудувати гідне життя у своїй країні. Чим скористались імперіалістичні, реваншистські сили в РФ, розв'язавши війну проти України, а з іншого викликало велику хвилю міграції українців на Захід, де чи не найсприятливіші умови для них були створені у Польщі. Очевидно, що лише радикальні зміни якості української еліти, котра зможе суспільні інтереси поставити вище за особисті, дозволить оздоровити українське суспільство. В іншому випадку, працюючі українські руки та розумні українські голови будуть розбудовувати добробут інших країн, які цінуватимуть їх більше, особливо, таких як Польща.

Упродовж останнього двадцятиріччя дослідники, а за ними й політики-практики, все частіше наголошують на значному позитивному потенціалі міжнародної міграції. За висновками Світового банку, країни, що розвиваються, на сьогодні отримують більше вигід від міжнародної міграції, ніж від міжнародної торгівлі. За результатами здійснених підрахунків, збільшення чисельності міжнародних мігрантів на 8 % забезпечить зростання глобального доходу на 0,6 %, у тому числі для населення країн, що розвиваються, – на 1,8 %, а для населення розвинутих країн – на 0,4 %. Тобто міграція сприяє не лише накопиченню багатства, а й більш рівномірному його розподілу.

Однак про автоматичне отримання бажаних результатів не йдеться. Для використання міграції як рушія розвитку необхідна цілеспрямована та дієва державна політика. Водночас на заваді її позитивним результатам – недовіра до влади, корупція, бюрократія, затягування реформ тощо[6].

ЛІТЕРАТУРА

1. Іноземці, які працюють в Польщі - статистичні дані, Міністерство праці та соціальної політики – Режим доступу: <http://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/cudzoziemcy-pracujacy-w-polsce-statystyki/>
2. Yeleyko I. Specyfika migracji zarobkowej ludności na Ukrainie / I. Yeleyko. – Rzeszów: Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2007.
3. Dane Urzędu do Spraw Cudzoziemców za 2013 - 2014 r.
4. Dane Departamentu Statystyki NBP za 2013-2014 r.
5. Skoczylas M. Współczesne migracje zarobkowe / M. Skoczylas; za red. J.E. Zamojski. – Warszawa: Migracje i Społeczeństwo. Zbiór studiów 2: Instytut Historii PAN, 1997.
6. Малиновська О. Трудова міграція за кордон. Підмога чи шкода для економіки України? / Олена Малиновська: – Трудова міграція за кордон. Підмога чи шкода для економіки України?. – К.: Часопис «Незалежний АУДИТОР» №1-2. – 2016 - С. 48-49 – Режим доступу: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/1348?view=material

Забазнова Т.

Науковий керівник – доц. Бачинська Г.В.